

СУЧАСНІ МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

НЕДАШКОВСЬКИЙ І.П., ВАСИЛЮК А.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Навчальний процес - це інтелектуальна, творча діяльність у сфері освіти і науки, що провадиться через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та компетентності осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Сучасний метод навчання, це мистецтво викладача спрямувати думки студентів у потрібне русло та організувати роботу за планом. У структуру методу входять зміст навчання, шляхи досягнення мети, активність студентів, методичні прийоми, мета, способи, завдання, інструменти, засоби, правила, педагогічна майстерність викладача.

Методи навчання поділяються на загальні та спеціальні. Загальні застосовуються при вивченні загальних навчальних предметів; спеціальні - під час вивчення окремих дисциплін спеціального виду діяльності.

Сукупність методів викладання того чи іншого предмета є методикою викладання.

Український філософ, поет, педагог 18 століття Сковорода Г.С. писав: “Не вчи камінь котитися, сама природа навчила його. Прийми лише перешкоду і він сам покотиться”. Ці прості і водночас мудрі слова ще раз підтверджують, що саме від викладача залежить, наскільки глибокими будуть знання, уміння та навички студентів. Сучасний студент має бути партнером викладача на заняттях, а навчання – співробітництвом викладача та студента.

Сучасні методи організації навчального процесу можливо поділити на три основні групи методів:

1. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання і мотивації.
3. Методи контролю і самоконтролю у навчанні.

У навчальному процесі викладач комбінують зазначені методи, підпорядковуючи їх меті заняття. Комплексне використання методів навчання дозволяє більш повно вирішувати завдання кожного заняття.

На заняттях по вивченню дисциплін спеціального виду діяльності, а також у самостійній роботі студентів поряд з традиційними інформаційно-пояснювальними методами використовую сучасні методи організації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Проблемний. Даний метод полягає у створенні проблемних ситуацій, активізації пізнавальної діяльності студентів, актуалізації знань, вміння аналізувати. Студент при цьому є суб'єктом навчання. Найчастіше використовують проблемний метод на етапі повідомлення теми й мети – як мотивацію навчальної діяльності ставлячи перед студентом проблему, розв'язати яку він зможе, вивчивши новий матеріал. З досвіду можливо сказати, що проблемний метод – один із найдієвіших для мотивації навчання.
2. Пошуково-дослідницький. Спирається на самостійну пізнавальну діяльність студентів. Використовую цей метод у самостійній роботі з дисципліни – студент працюють над курсовими проектами, тощо.

Сучасні методи стимулювання і мотивації навчання, які використовують під час викладання окремих дисциплін спеціального виду діяльності:

1. Створення ситуацій успіху. Застосувавши рівні диференціації на різних етапах заняття забезпечуємо демократизацію процесу навчання.
2. Створення ситуацій зацікавленості. Використовуючи ігрові моменти, розгадування кросвордів, ребусів, загадок, перегляд відео фрагментів. Якщо студентам цікаво – цікаво з ними і викладачу.
3. Пізнавальні ігри. Це ігри-подорожі, вікторини. Найчастіше використовуючи на заняттях узагальнення та систематизації знань.
4. Навчальні дискусії. Особливий інтерес викликають дискусії щодо різноманітних життєвих ситуацій, адже студенти бачать, як можна застосувати отримані знання на практиці.

Формами організації навчального процесу є: аудиторні заняття; індивідуальні заняття; консультації; самостійна робота; практика.

Основними видами аудиторних занять є: лекція, практичне, лабораторне та індивідуальне заняття, всі види практик та консультацій, виконання самостійних завдань студентів.

Лекція покликана формувати у студентів основи знань з певної наукової галузі, а також визначати напрям, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять і самостійної роботи студентів з відповідної науки (дисципліни). Лекція повинна охоплювати нові досягнення у галузі фармації, уфаховій і навчальній літературі, висвітлювати динаміку змін та актуальні проблемні питання. У процесі викладення лекційного матеріалу можуть використовуватися результати науково-дослідної роботи лектора і викладачів, лекція повинна мати проблемний характер.

Практичне (лабораторне) заняття — це організаційна форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд окремих дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом виконання

практичних (лабораторних) завдань. Для організації і проведення практичних (лабораторних) занять необхідно: наявність спеціально обладнаних приміщень та устаткування; навчально-методичне забезпечення занять викладачем з урахуванням специфіки занять та із застосуванням новітніх технологій; забезпечення студентів нормативно-методичною літературою для виконання практичних (лабораторних) занять, тощо. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі - завданнях для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборах завдань різної складності для розв'язування їх на занятті. Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оволодіння відповідними практичними навичками та їх оцінювання.

Індивідуальне заняття може проводитися зі студентами як з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи студентів, залежно від того, чи викладач консулює їх з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Самостійна робота для засвоєння навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватись у бібліотеці, навчальних кабінетах, лабораторіях, у навчально-практичних центрах, в комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Методичні матеріали для самостійної роботи повинні передбачати можливість проведення студентом самоконтролю.

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців певного освітнього рівня. Мета практики – набуття студентами професійних навичок і вмінь для подальшого використання їх у реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Методичне та організаційне забезпечення освітнього процесу є необхідною умовою якісного засвоєння програм підготовки компетентних та висококваліфікованих фахівців.

